

змінами, обумовленими збагаченням та мистецьким синтезом з духовністю інших областей. Окремі характеристики краю не виокремлюються, а сприймаються у єдності всіх елементів. Таким чином, створюється унікальна концепція місцевості.

Значний потенціал для досягнення здобутків регіону можна виявити в рамках художнього краєзнавства, метою якого є вивчення історико-культурних процесів та явищ території у контексті фігурування її внутрішнього обрису, етико-етичних норм, світоглядних принципів. Застосування засад даного підходу сприяє опору глобалізації через глибинне пізнання багатого спектру творчої специфіки області, що дозволяє осмислити і систематизувати етнічні надбання із позиції сучасної наукової методології.

Буття матеріальних і духовних здобутків конкретного географічного простору обумовлено функціонуванням людини, яка проживає на її теренах. Разом з тим, мистецькі феномени є похідними від суб'єктивності майстрів, їх розуміння змісту культури. Креативна особистість, формуючись в локальному соціальному ґрунті, репрезентує його, створюючи художні образи.

У даному вимірі мистецька спадщина розглядається вихідною позицією в усвідомленні спадщини краю. Вона постає у діалектичній єдності двох компонентів: вплив ментальності місцевості, її різноманітних напрацювань на світогляд митця; значення його власної діяльності в духовному існуванні рідної землі. Художнє краєзнавство часто експлікує персону як одночасне відображення індивідуального й колективного концепту певного регіону, філософських рис його етносу, отримує вираз у креативному продукті. Тому застосування принципів зазначеного підходу для вивчення регіональної культури розкриває широкі перспективи для розуміння та висвітлення її значення у загальнонаціональному контексті.

Отже, ми можемо зробити висновок, що художнє краєзнавство є важливим засобом пізнання здобутків області, оскільки показує духовне багатство і різноманіття, збагачене етнічними фольклорними впливами, високими зразками професійного мистецтва. Інакшевість окремої території не сприймається як відчуження від материнської культури, навпаки, певна своєрідність доповнює яскраву українську

УДК 021.2:005.412]:021.89(043.2)

МОВЧАН К.М.
Мукачівський державний університет

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ У XX СТОЛІТТІ

Огляд розвитку бібліотечної справи в Україні засвідчує, що в першій половині XX ст. українська бібліотечна справа активно розвивалась. Проте в ці роки вона була в структурі радянської бібліотечної науки, кращі наукові сили, підготовка фахівців вищої кваліфікації зосереджувались у Москві [1, с.38].

На початку ХХ ст. в Україні була створена національна школа бібліотекознавства, книгознавства і бібліографознавства, були започатковані бібліотечні об'єднання. В цей час бібліотеки реорганізуються, створюються структурні підрозділи бібліотек. Отже, бібліотеки розвиваються і відповідно актуалізується питання спеціальної освіти. У першій половині ХХ ст. почали створюватися національні школи в галузі бібліотекознавства, історії, теорії книги, бібліографії, започатковані бібліотечні об'єднання. Бібліотеки, відповідаючи на вимоги часу, реорганізуються, – створюються нові структурні підрозділи бібліотек, вдосконалюється система комплектування, збереження фондів, робота з читачами набирає нового змісту.

Однак політичні репресії 1930-х років та Друга світова війна знищила цей напрям, завдала величезних збитків бібліотечному фонду, який був частково знищений чи вивезений нацистами.

Тільки в 70-і роки з'являються позитивні зрушення в бібліотечній справі. Вже у 1979 році відкривається Державний інститут культури Міністерства культури УРСР в м. Рівне.

80-і роки – початок автоматизації бібліотечних процесів: відкриваються відділи автоматизованих процесів в бібліотеці, які опрацьовують книги, формують електронні каталоги, бібліографічні покажчики, тематичні картотеки що вимагало напрацювання принципово нових засад бібліотечної справи на базі новітніх інформаційних технологій управління бібліотечною справою.

З набуттям Україною незалежності законодавче забезпечення бібліотечної галузі зазнало фундаментальних змін. Бібліотечна галузь почала розвиватись в комплексі законів про культуру, про бібліотеки і бібліотечну справу, про доступність інформації та інших нормативно-правових актів, про обов'язковий примірник. На бібліотеки поширено законодавство у галузі інформації, а саме, закони України «Про інформацію», «Про науково-технічну інформацію», які діють з 1992 року.

У бібліотечній справі відбуваються докорінні зміни у бібліотечному законодавстві, типах та видах бібліотек, змісті і структурі бібліотечної діяльності, запровадженні вільного доступу до фондів бібліотек, інформації, яка міститься в бібліотеці, нових засадах формування інформаційних ресурсів.

Аналізуючи історію розвитку бібліотек, функції, які виконували бібліотеки в різні віки, то в залежності від їх географічного розташування вони виконували різні функції. Якщо античні бібліотеки в Александрії та Пергамі виконували пізнавальну, систематизуючу, виховну функції, то середньовічна бібліотека Софіївського собору в Києві слугувала сховищем для книг. В Новий час стрімко починає розвиватися наука і закономірним стає закріплення за бібліотеками наукової функції [2].

Отже, в умовах світової інтеграції бібліотек, удосконалення роботи бібліотеки, її чинного законодавства стає пріоритетним завданням держави.

Література

1. Кудлай В.О. Розвиток бібліотечної справи в Україні: теоретичні, нормативні та змістові засади / В.О. Кудлай // Вісник Маріупольського державного університету: філософія, культурологія, соціологія. – Вип. 5, 2013. – С.38.

УДК 911.3

МОРГУН А.В., ЛУЖАНСЬКА Т.Ю.
Мукачівський державний університет

СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ

Культура є потужним засобом консолідації суспільства, відновлення історичної пам'яті, утвердження національної самосвідомості й патріотизму, зміцнення міжнаціонального миру та злагоди. За допомогою культури туризму формується активний, творчий інтелект та висока духовність особистості, інтелектуальний потенціал народу, що є головною умовою виходу суспільства на нові рівні цивілізації.

В умовах сучасності, проблема удосконалення законодавства у сфері охорони культурної спадщини є досить актуальною для України. Прийнято Закон України “Про приєднання України до Міжнародного центру вивчення питань збереження та відновлення культурних цінностей” (від 07.10.2015 № 720-VIII). Участь України в зазначеному Міжнародному центрі сприятиме обміну досвідом, навчанню українських фахівців у галузі охорони і збереження культурної спадщини новітнім реставраційним технологіям, а відтак – сприятиме підвищенню якості збереження культурної спадщини України. Нині доцільно розробки комплексний нормативно-правовий акт (Кодекс) охорони культурної спадщини в Україні, який є результатом кодифікації і правового регулювання суспільних відносин у пам'яткоохоронній сфері та об'єднує чинне законодавство різних галузей, що містять норми щодо збереження та охорони культурної спадщини. Має забезпечуватися принцип поважного ставлення до етнокультурних традицій та реліквій кожного з етносів, які мешкають на території України, з метою визначення та поцінування пам'яток у державі [1].

На сучасному етапі доцільно більше уваги в культурній сфері приділяти громадсько-державному управлінню, в якому головну роль відіграватиме громадськість: громадські, недержавні організації - творчі спілки, фонди, асоціації діячів мистецтв, національно-культурних центрів тощо. В такій моделі управління громадським структурам належатиме пріоритет у розробці державної політики і прийнятті управлінських рішень, а органи державної влади і управління залишатимуться виконавцями рішень, прийнятих демократичним шляхом [2].

У ЄС реалізується стратегічна мета створення “Європейського культурного простору”, яка базується на спільній Європейській культурній спадщині та орієнтований на стимулювання плідного міжнародного співробітництва. Поява в Європі цифрової культури відбувається одночасно із включенням традиційних культурно-освітніх закладів у європейський культурний простір. Становлення електронних бібліотек, оцифровування культурної спадщини та накопичення цифрового контенту є як однією із

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>